

Nr 23.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ratifikation av protokollet den 30 september 1938 rörande ändringar i Nationernas förbunds akt; given Stockholms slott den 12 januari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag samt med överlämnande av texten, jämte översättning därav till svenska språket, till ett i Genève den 30 september 1938 dagtecknat protokoll rörande ändringar i inledningen till, artiklarna 1, 4 och 5 i samt bilagan till Nationernas förbunds akt, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen ministern för utrikes ärendena hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Rickard Sandler.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Under erinran, att Kungl. Maj:t denna dag fattat beslut om undertecknande för Sveriges del av protokollet den 30 september 1938 rörande ändringar i inledningen till, artiklarna 1, 4 och 5 i samt bilagan till Nationernas förbunds akt, hemställer ministern för utrikes ärendena att få underställa Kungl. Maj:t frågan om protokollets ratifikation och anför därvid:

»Protokollet är ett resultat av de utredningar, som under de senaste åren verkställt i samband med behandlingen av problemet om en reform av Nationernas förbund. En av den s. k. tjuugoåttamannakommittén tillsatt juristkommitté, vari M. Gorgé (Schweiz) fungerade som ordförande, framlade vid församlingens möte år 1937 förslag till ändringar i förbundsakten avseende att eliminera däri förekommande hänvisningar till fredstraktaterna, och församlingen antog år 1938 de sålunda utarbetade texterna.

Då dessa ändringar äro av rent formell art, torde beträffande deras innebörd få hänvisas till protokollets text. Protokollet har hittills undertecknats av Afganistan, Argentina, Belgien, Bolivia, Bulgarien, Canada, Colombia, Cuba, Dominikanska Republiken, Ecuador, Egypten, Estland, Frankrike, Grekland, Haiti, Indien, Irak, Iran, Irland, Kina, Lettland, Mexico, Nederländerna, Norge, Panama, Peru, Polen, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sydafrikanska Unionen, Ungern och Uruguay. Förslag om dess ratifikation har framlagts för det schweiziska parlamentet. Även Danmark, Finland och Norge kunna förväntas inom en nära framtid definitivt godtaga protokollet. Ändringarna träda enligt art. 26 i förbundsakten i kraft, sedan de ratificerats av samtliga råds makter samt av majoriteten av samtliga förbundsmedlemmar.

Det har tidigare ansetts — med stöd av uttalanden från tysk sida — att förbundsaktens formella »lösgörande» från Versailles-traktaten, vari förbundsakten ingår såsom ett första kapitel, skulle underlätta Tysklands återinträde i förbundet. Men även från en mera principiell synpunkt har det befunnits önskvärt att ur förbundsaktens text avlägsna uttryck, som äro föranledda av dess historiska sammanhang med fredstraktaterna. Sålunda angav ovannämnda juristkommitté i sitt betänkande som sin uppgift att föreslå, på vad sätt förbundet kunde ändra förbundsakten för att eliminera vissa uttryck, vilka kunde bidra till att fjärma eller utestänga stater från förbundet, samt att skingra eventuella missförstånd rörande förbundsaktens karaktär. Och i den resolution, varmed församlingen anbefallt ändringarna, framhålles, att förbundsakten från början haft en självständig existens, som särskilt erhållit uttryck i dess ändamål, i förefintligheten av en församling och ett råd, genom vilka förbundets verksamhet utövas, i den för upptagande i förbundet av nya medlemmar stadgade proceduren samt i den möjlighet att ändra förbundsakten, som genom art. 26 givits förbundsmedlemmarna.

Av ifrågavarande ändringar kan, åtminstone för närvarande, ej förväntas någon direkt politisk verkan. Emellertid är deras tillkomst att betrakta som ett uttryck för den ovan antydda uppfattningen, att förbundsakten såsom Nationernas förbunds författning icke bör genom sin text framstå som en avdelning av fredstraktaterna efter världskriget. Ur denna synpunkt vill jag förorda, att protokollet för Sveriges del ratificeras, och får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen

att samtycka till att protokollet den 30 september 1938 rörande ändringar i Nationernas förbunds akt må av Kungl. Maj:t för Sveriges del ratificeras.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilagan till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl-H. Borgenstierna.

P r o t o k o l l

rörande ändringar i inledningen till, artiklarna 1, 4 och 5 i samt bilagan till Nationernas förbunds akt.

(Översättning.)

Protocole

relatif aux amendements au préambule et aux articles premier, 4 et 5, ainsi qu'à l'annexe du Pacte.

La dix-neuvième session ordinaire de l'Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence M. Eamon de Valera, assisté de M. Joseph Avenol, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 30 septembre 1938, la résolution suivante, comportant les amendements ci-dessous au préambule et aux articles premier, 4 et 5, ainsi qu'à l'annexe du Pacte¹.

Préambule.

Le préambule sera rédigé comme suit:

«*Attendu que*, pour développer la coopération entre les nations et pour leur garantir la paix et la sûreté, il importe

Protocol

for the amendment of the Preamble, of Articles 1, 4 and 5, and of the Annex to the Covenant.

At its nineteenth ordinary session, the Assembly of the League of Nations, under the presidency of His Excellency Mr. Eamon de Valera, with M. Joseph Avenol, Secretary-General, adopted at its meeting of September 30th, 1938, the following Resolution for the amendment of the Preamble, of Articles 1, 4 and 5, and of the Annex to the Covenant¹.

Preamble.

The Preamble shall read as follows:

"In order to promote international co-operation and to achieve international peace and security

Protokoll

rörande ändringar i inledningen till, artiklarna 1, 4 och 5 i samt bilagan till Nationernas förbunds akt.

Vid sitt nittonde ordinarie möte har Nationernas förbunds församling, under ordförandeskap av Hans Excellens Eamon de Valera, biträdd av generalsekreteraren Joseph Avenol, vid sammanträde den 30 september 1938 antagit följande resolution angående ändringar i inledningen till, artiklarna 1, 4 och 5 i samt bilagan till Nationernas förbunds akt¹.

Inledning.

Inledningen skall ha följande lydelse:

»*Då* det, för främjande av samarbetet mellan nationerna samt tryggande åt dem av fred och säkerhet, är av vikt

¹ Ändringarna äro kursiverade.

«d'accepter certaines obligations de ne pas recourir à la guerre,

«d'entretenir au grand jour des relations internationales fondées sur la justice et l'honneur,

«d'observer rigoureusement les prescriptions du droit international, reconnues désormais comme règle de conduite effective des Gouvernements,

«de faire régner la justice et de respecter scrupuleusement toutes les obligations des traités dans les rapports mutuels des peuples organisés,

«Le présent Pacte a été adopté pour instituer la Société des Nations.»

Article premier.

Le paragraphe 1 de l'article premier est supprimé.

Le paragraphe 2, qui deviendra le paragraphe 1, sera rédigé comme suit:

«1. Tout Etat, Dominion ou Colonie qui se gouverne librement et qui ne fait pas partie de la Société des Nations peut en devenir Membre si son admission est prononcée par les deux tiers de l'Assemblée, pourvu qu'il donne des

“by the acceptance of obligations not to resort to war,

“by the prescription of open, just and honourable relations between nations,

“by the firm establishment of the understandings of international law as the actual rule of conduct among Governments, and

“by the maintenance of justice and a scrupulous respect for all treaty obligations in the dealings of organised peoples with one another,

“This Covenant has been adopted for the establishment of the League of Nations.”

Article 1.

Paragraph 1 shall be struck out.

Paragraph 2 shall become paragraph 1 and shall read as follows:

“1. Any fully self-governing State, Dominion or Colony *not being a Member of the League of Nations* may become a Member *thereof* if its admission is agreed to by two-thirds of the Assembly, provided that it shall give

att antaga vissa förpliktelser att icke tillgripa krig,

att underhålla öppna samt på rätt och heder grundade internationella förbindelser,

att noggrant iakttaga den internationella rättens föreskrifter, vilka hädanefter komma att erkännas såsom rättensnöre för regeringarnas handlande,

att vid de inbördes förbindelserna mellan ordnade samhällen upprätthålla rättvisa och samvetsgrant hålla i helgd fördragsenliga förpliktelser,

har för upprättandet av Nationernas förbund antagits denna akt.»

Artikel 1.

Första stycket av art. 1 utgår.

Andra stycket, som skall bli första stycket, skall hava följande lydelse:

»1. Varje stat, dominion eller koloni med självstyrelse, *som icke är medlem av Nationernas förbund*, må bli medlem *därav*, därest förbunds församlingen med två tredjedels majoritet uttalar sig för dess upptagande samt under för-

garanties effectives de son intention sincère d'observer ses engagements internationaux et qu'il accepte le règlement établi par la Société en ce qui concerne ses forces et ses armements militaires, navals et aériens.»

Le paragraphe 3 actuel deviendra le paragraphe 2.

Article 4.

Le paragraphe 1 sera rédigé comme suit:

«1. Le Conseil se compose des Membres de la Société qui y siègent à titre permanent*, ainsi que d'autres Membres qui y siègent à titre temporaire. Ces derniers sont désignés librement par l'Assemblée et aux époques qu'il lui plaît de choisir.»

Le paragraphe 2 sera rédigé comme suit:

«2. Outre les Membres de la Société ayant un siège permanent, le Conseil peut, avec l'approbation de la majoi-

* (Les Membres de la Société qui siégeaient à titre permanent à la date du 30 septembre 1938 étaient: le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord, la France, l'Italie et l'Union des Républiques soviétiques socialistes.)

effective guarantees of its sincere intention to observe its international obligations, and shall accept such regulations as may be prescribed by the League in regard to its military, naval and air forces and armaments.»

Paragraph 3 shall become paragraph 2.

Article 4.

Paragraph 1 shall read as follows:

“1. The Council shall consist of *Members of the League of Nations entitled to a permanent seat on the Council,* and of other Members entitled to a temporary seat thereon. The latter shall be selected by the Assembly from time to time in its discretion.*”

Paragraph 2 shall read as follows:

“2. *In addition to the Members of the League that have a permanent seat, the Council may, with the approval of*

* (The Members of the League entitled to a permanent seat on the Council on September 30th, 1938, were: the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, France, Italy and the Union of Soviet Socialist Republics.)

utsättning, att den lämnar betryggande garantier för sin uppriktiga avsikt att iakttaga sina internationella förpliktelser och godtager förbundets bestämmelser beträffande dess stridskrafter och rustningar till lands, till sjöss och i luften.»

Det nuvarande tredje stycket skall bliva andra stycket.

Artikel 4.

Första stycket skall hava följande lydelse:

»1. Rådet består av de förbundsmedlemmar, som äro berättigade till en ständig rådsplats*, ävensom av andra medlemmar, som äro berättigade till en tillfällig rådsplats. De senare skola fritt utses av församlingen vid tidpunkter, som denna efter eget gottfinnande bestämmer.»

Andra stycket skall hava följande lydelse:

»2. Utöver de förbundsmedlemmar, som hava en ständig rådsplats, må rådet med bifall av församlingens majoritet

* (De förbundsmedlemmar, som den 30 september 1938 voro berättigade till en ständig rådsplats, voro: Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland, Frankrike, Italien samt de Socialistiska Rådsrepublikernas Union.)

rité de l'Assemblée, désigner d'autres Membres de la Société dont la représentation sera désormais permanente au Conseil. Il peut, avec la même approbation, augmenter le nombre des Membres de la Société qui seront choisis par l'Assemblée pour être représentés au Conseil.»

the majority of the Assembly, name additional Members of the League whose Representatives shall always be members of the Council; the Council with like approval may increase the number of Members of the League to be selected by the Assembly for representation on the Council.”

utse andra medlemmar av förbundet att vara ständigt representerade i rådet. Det må med dylikt bifall jämväl öka antalet av de medlemmar i förbundet, som skola av församlingen utses att vara representerade i rådet.»

Article 5.

Le paragraphe 1 sera rédigé comme suit:

«1. Sauf disposition expressément contraire du présent Pacte ou d'accords conférant certaines attributions à la Société des Nations, les décisions de l'Assemblée ou du Conseil sont prises à l'unanimité des Membres de la Société représentés à la réunion.»

Article 5.

Paragraph 1 shall read as follows:

“1. Except where otherwise expressly provided in this Covenant or by agreements conferring certain powers on the League of Nations, decisions at any meeting of the Assembly or of the Council shall require the agreement of all the Members of the League represented at the meeting.”

Artikel 5.

Första stycket skall hava följande lydelse:

»1. Därest icke annat uttryckligen stadgas i denna akt eller i överenskommelser, enligt vilka Nationernas förbund erhåller vissa befogenheter, kräves för beslut av församlingen eller rådet enhällighet av de vid sammanträdet representerade medlemmarna.»

Annexe.

La partie I de l'Annexe est supprimée.

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, les amendements ci-dessus.

Annex.

The first part of the Annex shall be omitted.

The undersigned, being duly authorised, declare that they accept the above amendments on behalf of the Members of the League which they represent.

Bilaga.

Första avdelningen av bilagan utgår.

Undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, förklara sig å de förbundsmedlemmars vägnar, vilka de företräda, godtaga ovanstående ändringar.

Le présent Protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent Protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le trente septembre mil neuf cent trente-huit en un seul exemplaire dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Le Président de la dix-neuvième session de l'Assemblée:

EAMON DE VALERA.

Le Secrétaire général:

J. AVENOL.

The present Protocol shall remain open for signature by the Members of the League; it shall be ratified and the ratifications shall be deposited as soon as possible with the Secretariat of the League.

It shall come into force in accordance with the provisions of Article 26 of the Covenant.

A certified copy of the present Protocol shall be transmitted by the Secretary-General to all Members of the League.

Done at Geneva, on the thirtieth day of September, one thousand nine hundred and thirty-eight, in a single copy, of which the French and English texts are both authentic and which shall be kept in the archives of the Secretariat of the League.

The president of the nineteenth session of the Assembly:

EAMON DE VALERA.

The Secretary-General:

J. AVENOL.

(Underskrifter.)

Detta protokoll skall vara öppet för under-tecknande av förbundets medlemmar; det skall ratificeras, och ratifikationerna skola snarast möjligt deponeras i förbundets sekretariat.

Det skall träda i kraft i enlighet med bestämmelserna i art. 26 i förbundsakten.

En bestyrkt avskrift av detta protokoll skall av generalsekreteraren överlämnas till alla förbundets medlemmar.

Som skedde i Genève den 30 september 1938 i ett enda exemplar, vars franska och engelska texter skola äga enhanda vitsord och som skall förvaras i Nationernas förbunds sekretariats arkiv.

Presidenten vid församlingens nittonde möte:

EAMON DE VALERA.

Generalsekreteraren:

J. AVENOL.